

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 17 listopada 2011 r.

**Pan
Tomasz Machaszewski
Naczelnik
Urzędu Celnego w Olsztynie**

P/11/023;LOL-4101-18-02/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Celnym w Olsztynie („Urząd”) kontrolę opodatkowania akcyzą wyrobów alkoholowych w okresie 2010 – 2011 r. (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 31 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Urząd w badanym okresie zadań w zakresie opodatkowania akcyzą wyrobów alkoholowych. Ocenę tę uzasadniają w szczególności:

- wywiązywanie się z obowiązku prowadzenia rejestru podmiotów wykonujących działalność gospodarczą, podlegającą opodatkowaniu akcyzą wynikającego z ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r.² o podatku akcyzowym,
- udzielanie zezwoleń dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wyrobów alkoholowych zgodnie z zasadami określonymi ww. ustawie o podatku akcyzowym,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. z 2011 r. Nr 108, poz. 626 ze zm.

- prowadzenie skutecznych działań mających na celu zapobieganie, ujawnianie zwalczanie oszustw podatkowych i innych nieprawidłowości w zakresie poboru podatku akcyzowego,
- wnikliwe analizowanie barier utrudniających osiągnięcie lepszych wyników w wykrywaniu oraz ograniczaniu nieprawidłowości w poborze podatku akcyzowego od wyrobów alkoholowych, a także rzetelne informowanie Izby Celnej w Olsztynie o rozpoznanych problemach,
- współpracowanie z organami administracyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie handlu wewnątrzspółnotowego produktami objętymi podatkiem akcyzowym, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Stwierdzone uchybienie dotyczyło natomiast niewykreślenia z prowadzonego rejestru podmiotu, który zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, co nie powodowało jednak negatywnych następstw dla budżetu.

1. Zgodnie z dyspozycją art. 18 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym Urząd prowadził rejestr podmiotów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wyrobów alkoholowych podlegających opodatkowaniu akcyzą. W służącym m.in. do tego celu systemie ZEFIR zarejestrowanych było na koniec I półrocza 2011 r. trzydzieści takich podmiotów, z czego w badanym okresie zarejestrowano siedem z nich. Spełnione zostały przy tym warunki określone w art. 16 ust. 1-3 ww. ustawy, gdyż zgłoszenia rejestracyjne przyjęto po wyegzekwowaniu od zainteresowanych podmiotów wymaganej w tym celu dokumentacji, a Naczelnik Urzędu potwierdził tę czynność na piśmie w obowiązującym terminie.

Stwierdzono w jednym przypadku, że Naczelnik Urzędu nie dokonał wykreślenia z tego rejestru podmiotu w trybie art. 19 ust. 4 ustawy o podatku akcyzowym pomimo, że wydane zezwolenie dla tego podmiotu na prowadzenie składu podatkowego wygasło w dniu 30 kwietnia 2007 r., a Urząd posiadał wiedzę, iż nie prowadził on tej działalności. Należy jednak podkreślić, podmiot ten nie zgłosił zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. W złożonych na tę okoliczność wyjaśnieniach Pan Naczelnik podał, że bez złożenia przez podmiot zgłoszenia organ nie korzysta z przysługującego mu prawa do wykreślenia podmiotu z urzędu.

2. Prawidłowo udzielono zezwoleń na prowadzenie przez podmioty działalności w zakresie wyrobów alkoholowych objętych podatkiem akcyzowym. Po wyegzekwowaniu

od zainteresowanych podmiotów dokumentacji spełniającej m.in. warunki określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie zezwoleń na wykonywanie działalności w zakresie podatku akcyzowego³, wydano cztery takie zezwolenia, przy zachowaniu warunków określonych w przepisach ustawy o podatku akcyzowym. Nadmienić należy, że w badanym okresie Urząd nie prowadził postępowań w sprawie udzielania ulg podatkowych od wyrobów alkoholowych.

3. W badanym okresie Urząd podejmował szereg działań mających na celu zapobieganie, wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości w zakresie poboru podatku akcyzowego od wyrobów alkoholowych. Należały do nich kontrole stałe składów podatkowych oraz kontrole nakładania znaków akcyzy na wyrobach alkoholowych prowadzone w trybie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 maja 2010 r. w sprawie kontroli niektórych wyrobów akcyzowych⁴, jak również kontrole w podmiotach dokonujących obrotu alkoholem etylowym skażonym i wyrobami wyprodukowanymi na bazie tego alkoholu – realizowane na podstawie poleceń i wniosków Izby Celnej w Olsztynie. W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli składów podatkowych oraz kontroli nakładania znaków akcyzy na wyrobach alkoholowych, nałożono kary w łącznej kwocie 47.330 zł, jak również stwierdzono nadmierne ubytki i braki magazynowe wyrobów alkoholowych na kwotę łączną 44.796 zł. Ponadto w badanym okresie spośród dziewięciu podmiotów, które zadeklarowały obowiązek podatkowy, kontrolami objęto dwa z nich za zobowiązania 2010 r. (skontrolowano 32,4% kwoty podatku zadeklarowanej ogółem za ten okres) oraz jeden podmiot za zobowiązania I półrocza 2011 r. (skontrolowano 0,3% kwoty podatku zadeklarowanej ogółem za ten okres), gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.
4. Urząd rzetelnie i wnikliwie analizował bariery utrudniające osiągnięcie lepszych wyników w wykrywaniu oraz ograniczaniu nieprawidłowości w poborze podatku akcyzowego od wyrobów alkoholowych oraz przekazywał właściwym organom służby celnej informacje w tym zakresie. W latach 2009 - 2011 r. (I półrocze) skierowano do Izby Celnej w Olsztynie trzy zawiadomienia z propozycjami zmian obowiązujących przepisów prawa. Ich zakres dotyczył problemów związanych z praktycznym stosowaniem zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej⁵ w tym m.in. doręczania upoważnień

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 32, poz. 241 (obowiązywało do dnia 1 września 2010 r.).

⁴ Dz.U. z 2010 r. Nr 86, poz. 555 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1323 ze zm.

w sytuacji, gdy siedziba lub miejsce zamieszkania kontrolowanego jest inne niż miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, jak również uniemożliwienia natychmiastowego podjęcia czynności kontrolnych, mającego wpływ na przewlekłość procesu realizacji zleconych kontroli.

5. Naczelnik Urzędu właściwie współpracował z organami administracyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie przeciwdziałania nieprawidłowościom w obrocie alkoholowymi wyrobami akcyzowymi. W badanym okresie Urząd podjął działania kontrolne na skutek otrzymanych wniosków od innych państw członkowskich w trybie rozporządzenia Rady (WE) nr 2073/2004 z dnia 16 listopada 2004 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków akcyzowych⁶, jak również udzielił na nie odpowiedzi w wyznaczonym terminie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o wykreślenie z rejestru podmiotu, który zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wyrobów alkoholowych objętych akcyzą.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Naczelnika, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Naczelnikowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

⁶ Dz. Urz. UE L 359 z 04.12.2004 r.